

ТАҚРИЗ

ба автореферати Қаҳорова Супарна Хучамуродовна дар мавзӯи «Имконияти педагогии омодагии донишҷӯёни донишгоҳҳои педагогӣ ба инкишофи шавқи маърифатии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 – назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 – назария ва методикаи фанҳои дақиқ (илмҳои педагогӣ))

Дар адабиёти психологию педагогӣ зери ангезаҳои (мотив) фаъолияти таълимии хонандагон майлу шавқҳои ботиние фаҳмида мешаванд, ки онҳоро ба муносибати бодикқат нисбат ба уҳдадорихои таълимӣ, ғайратмандӣ, дақиқкорӣ дар иҷрои супоришҳо ва ғайра водор мекунанд. Масалан, ҳисси хуб ташаккулёфтаи вазифашиносӣ ангезаи омӯзиш мебошад, тақдир намудан ва ҷазо додан – омилҳо ба шумор мераванд. Ангезаҳо ва омилҳо дар алоқамандии зичи диалектикӣ қарор доранд. Онҳо ба ҳамдигар таъсир расонида, ба якдигар табдил меёбанд. Масалан, серталабии некрохона ва боадолатона нисбат ба хонандагон ҳамчун омил тадриҷан ба ҳисси масъулиятшиносӣ, ангезаи таҳсил табдил меёбад.

Аз ҳамин лиҳоз, мавзӯи таҳқиқотӣ актуалӣ ва муҳим ҳисобида шуда, сифатҳои шахсият дар таркиби қобилиятҳо бояд барои имконияти ягон фаъолияти мушаххас, ки дар натиҷаи он хислатҳои муайяни шахсият инкишоф меёбад, ҳузур дошта бошанд.

Дар асоси маншаҳои табиӣ мавҷуда, агар шароити дахлдор вучуд дошта бошад, таҳти таъсири тарбия шавқу рағбати хонандагон инкишоф меёбад. Бинобар ин, омӯзгор имрӯз бояд соҳиби таҳсилоти муосиртарин, сатҳи баланди инкишофи зеҳнӣ, ахлоқӣ ва ҷисмонӣ, дониши амиқ дар бораи мактаббачагон дошта бошад. Аз ӯ кордонии сатҳаш баланд, фаъолнокии иҷтимоӣ, муносибати созанда ва эҷодӣ ба меҳнати худ, маҳорати ҳамкорӣ бо хонандагон тақозо мешавад.

Майлу рағбат ба маърифат, кӯшиш барои такмили пайвастаро танҳо ҳамон омӯзгоре интиқол дода метавонад, ки худаш ин майлу кӯшишхоро дорост, ба хонандагон бо эҳтиром муносибат карда, мехоҳад, ки ба онҳо шавқмандии худ ба математика, имконияти бемахдуди он барои маърифати олами атрофро талқин кунад.

Чӣ хеле, ки Қаҳорова С.Х. дар автореферати худ баён менамояд, омӯзгори асил наметавонад иҷрокунандаи бетараф бошад, ки нисбат ба тақдирӣ шогирдонаш бепарвост. Ӯ бояд ба он кӯшиш намояд, ки раванди таълим барои хонандагон матлуб бошад, кӯшишҳои зехнӣ ба онҳо на дилтангӣ, балки нишот оранд. Маърифат бояд сатҳи шуури хонандаро баланд бардорад, эҳсосеро талқин намояд, ки ӯ барои дарку фаҳмиши олам нерӯву имконияти навро ба даст меорад. Омӯзгор вазифадор аст, нишон диҳад, ки маҳз дониш нерӯи барои пешрафти ҷомеа имкондиҳандаро фароҳам меорад.

Гуфтан ҷоиз аст, ки дар бобҳои якуму дувум масоили инкишофи шавқи маърифатии хонандагон дар заминаи таҳқиқоти психологию педагогӣ бахшида шуда, дидгоҳҳои педагогӣ ва методӣ нисбат ба инкишофи шавқи маърифатии мактаббачагон баррасӣ шудаанд ва мавқеи педагог дар такмили инкишофи шавқи маърифатии хонандагон дар раванди таълим ва роҳҳои инкишофи таҷрибаи эҷодии омӯзгорон оид ба баланд бардоштани сатҳи шавқи маърифатии мактаббачагон дар заминаи ташкили фаъолияти таълимии онҳо, маҷмӯи воситаҳои педагогӣ оид ба такмили омодагии омӯзгорони оянда барои инкишофи шавқи маърифатии хонандагон баррасӣ гардида, самаранокии педагогии кори таҷрибавӣ – озмоишӣ оид ба омодагии омӯзгорони оянда ба ташаккулу инкишофи шавқи маърифатӣ муайян карда шудааст.

Боис ба қайд аст, ки дар автореферати диссертатсияи Қаҳорова С.Х. таҳлили вазъи муаммои шавқи маърифатӣ ба хулосае меорад, ки дар адабиёти илмӣ – методӣ ҳаҷми калони маводи психологию педагогӣ

андӯхта шудааст, ки дар заминаи он ташаккули самараноки шавки маърифатӣ дар низоми мактаби миёна имконпазир аст.

Ҳамин тавр, дар шароити раванди таълиму тарбияи донишгоҳҳо имконияти ҳалли муаммо тавассути ташкили омодагии ҳадафмандонаи омӯзгорони ояндаи математика барои кор оид ба ташаккули шавки маърифатии хонандагон дарёфт бояд кард.

Таҳқиқоти гузаронидаи диссертант вақту маҳорати зиёдро талаб кардааст, умедворам, ки дар ҳалли якчанд муаммоҳои мубрам оид ба ташаккули шавки маърифатии хонандагон саҳми босазои хешро хоҳад гузошт. Дар асоси гуфтаҳои болоӣ хулоса кардан мумкин аст, ки диссертатсияи Қаҳорова Супарна Хучамуродовна дар мавзӯи «Имконияти педагогии омодагии донишҷӯёни донишгоҳҳои педагогӣ ба инкишофи шавки маърифатии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба талаботи Низомномаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ буда муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 – назария ва методикаи фанҳои дақиқ (илмҳои педагогӣ) сазовор аст.

Тақриздиханда:

Номзади илмҳои педагогӣ,
дотсенти кафедраи педагогикаи
МДТ “Донишгоҳи давлатии
Бохтар ба номи Носири Хусрав” Курбонов Файзалӣ Асадуллоевич

Имзои н.и.п., дотсент Курбонов Ф.А.-ро тасдиқ менамоем:

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси

ДДБ ба номи Носири Хусрав

05.06.2023

Шукурзод Ҷ.А.